

RIKSDAGENS

REVISORERS BERÄTTELSE

om den år 1959

av dem verkställda granskningen

av

RIKSGÄLDSKONTORET

LARS LINDAHL

LARS JOSSANZ LARS LINDAHL LARS JOSSANZ

RÅGNILD SANDSTRÖM SVEN EMIL ÖRTENG SVEN EMIL ÖRTENG

LARS SKIBBERG N. BRIDGEMAN N. BRIDGEMAN

1959

Stockholm 1959

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

Undertecknade, av innevarande års riksdag utsedda revisorer, vilka enligt föreskriften i 6 § av den för riksdagens revisorer gällande instruktionen innevarande dag fullbordat granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning, få härmed avgiva berättelse därom, såsom i nämnda paragraf finnes föreskrivet.

Riksgäldskontorets räkenskaper intill den 1 juli 1958 äro granskade av förra årets revisorer, och vid 1959 års riksdag har ansvarsfrihet blivit fullmäktige i riksgäldskontoret beviljad för alla beslut och åtgärder som finnas antecknade i deras protokoll till och med den 9 januari 1959. Den nu för rättade granskningen har till följd därav omfattat räkenskaperna för budgetåret 1958/59 och därjämte den del av det löpande årets förvaltning som är redovisad i fullmäktiges protokoll från den 10 januari till den 20 augusti 1959. Stockholm den 15 december 1959.

LARS LINDAHL

LARS JONSSON

AXEL LANDGREN

ERIK W. NORÉN

RAGNHILD SANDSTRÖM

SVEN EM. OHLON

SVEN VIGELSBO

LAGE SVEDBERG

N. ELOWSSON

BIRGER GEZELIUS

/ *Per Dahlberg*

§ 1.

Riksgäldskontorets balansräkning

Tillgångar:

30 juni 1958	Riksgäldsfonden:	30 juni 1959
2 538 900:—	Uppköpta obligationer..... kr.	2 106 300:—
888 795:—	Lån till AB Bond	738 795:—
—	Oredovisade obligationer av 1959 års premielån... »	68 750:—
11 811 046:50	Fordran hos riksgäldskontorets kommissionärer ... »	2 525 827:50
10 862 511:84	Lån till vissa företag inom träindustrin	8 056 610:88
155 153:48	Från järnvägsstyrelsen övertagna obligationer m. m. »	111 661:44
9 635 145:48	Förskott	8 639 054:86
910 250 000:—	Rörliga krediter	668 250 000:—
2 851 835:36	Garantimedel för Österrikes konverteringslån 1934/59 »	3 029 257:90
581 480:—	Fordran hos förbundsrepubliken Tyskland	523 332:—
58 419:—	Sparobligationsmedel	24 290:50
13 871 427:57	Oreglerade anslagsmedel	8 063 921:29
3 425 000 000:—	Kassaförstärkning åt statskontoret..... »	2 365 000 000:—
2 344 787:73	Postgiro	1 743 131:61
1 732 645:26	Checkräkning	6 087 742:83
4 392 582 147:22	Summa kr.	3 074 968 675:81
Statens kapitalfonder:		
101 691 988:84	Postverkets fond	99 905 432:72
1 457 682 795:15	Televerkets fond	1 509 729 011:30
1 937 297 109:22	Statens järnvägars fond	2 041 264 601:11
2 880 920 834:34	Statens vattenfallsverks fond	3 216 164 030:89
379 783 358:49	Domänverkets fond	380 142 602:34
115 000 000:—	Riksbanksfonden	115 000 000:—
78 839 834:19	Luftfartsfonden	116 409 509:77
568 397 856:37	Statens allmänna fastighetsfond	611 963 804:61
651 712 804:58	Försvarets fastighetsfond	668 947 512:39
52 726 506:35	Försvarets fabriksfond	51 100 645:27
3 926 064 491:34	Statens utlåningsfonder	4 851 009 213:12
1 571 161 305:17	Fonden för låneunderstöd	325 693 331:09
863 410 336:47	Fonden för statens aktier	1 028 410 936:47
787 000 000:—	Folkpensioneringsfonden	1 337 000 000:—
365 699 153:02	Pensionsfonder	365 699 153:02
290 386 004:92	Fonden för förlag till statsverket	288 868 053:20
243 999 764:24	Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	249 938 118:65
2 016 994:30	Fonden för Södertälje kanalverk	1 900 577:—
1 144 904 480:35	Fonden för kreditgivning till utlandet	1 130 849 011:56
50 678 000:—	Jordfonden	52 678 000:—
15 275:97	Arrendeegnahemsfonden	246 987:34
1 054 974:09	Statens reproduktionsanstalts fond	1 049 535:24
97 114 860:21	Statens reservförrådsfond	97 114 860:21
17 567 558 727:61	Summa kr.	18 541 084 927:30
21 960 140 874:83	Totalsumma »	21 616 053 603:11

Skulder:

30 juni 1958	Riksgälds-fonden:	30 juni 1959
18 361 740 061: 66	Statsskulden	kr. 19 173 373 984: 98
21 222 553: 24	Förfallna obligationer	» 14 539 660: 99
10 667 014: 80	Förfallna kuponger m. m.	» 9 894 797: 74
77 926: 57	Obeställbara räntor m. m.	» 86 476: 79
	Icke disponerade medel:	
76 425: —	Sekundärlånefonden för rederinäringen	» 580 950: —
260 439: —	Skattemedel	» 592 724: —
985 001: 83	Kostnader för 1956 års skattepremielån	» 984 409: 98
434 098: 54	Kostnader för 1957 års skattepremielån	» 215 981: 24
<hr/>		
18 395 463 520: 64	Summa kr.	19 200 268 985: 72
	Fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster	» 14 981 412: 77
1 164 077 140: 48	Statens eget kapital	» 2 400 803 204: 62
2 400 600 213: 71		
<hr/>		
21 960 140 874: 83	Summa kr.	21 616 053 603: 11

§ 2.

Statsskulden

Den fonderade statsskulden uppgick vid budgetårets slut till följande belopp:

30 juni 1958		30 juni 1959
11 412 751 270: —	Obligationslån	kr. 12 197 946 520: —
	därav prem. obl. lån år 1958 2 001 185 600: —	
	» » » » 1959 1 951 185 850: —	
25 041 854: 65	Sparobligationer	» 14 929 382: 44
421 585 200: —	Statsskuldförbindelser	» 1 106 585 200: —
96 092 190: —	Marshall-lånet	» 92 315 754: —
646 888 623: 62	Prisutjämningsavgifter vid export av trävaror m. m. »	477 275 878: 33
827 307 564: 31	Hos statsinstitutioner, fonder m. m.	» 764 352 383: 27
15 133 815: 86	Övertagna lån	» 12 476 267: 41
<hr/>		
13 444 800 518: 44	Summa kr.	14 665 881 385: 45

Den tillfälliga statsskulden (lån med kortare löptid än fem år) uppgick till:

1 072 302 000: —	Obligationslån	kr. 1 531 082 000: —
3 525 700 000: —	Skattkammarväxlar	» 2 791 550 000: —
198 937 543: 22	Hos statsinstitutioner och fonder m. m.	» 134 860 599: 53
50 000 000: —	Statsskuldförbindelser	» 50 000 000: —
70 000 000: —	Kortfristig affärsbankskredit	» —
<hr/>		
4 916 939 543: 22	Summa kr.	4 507 492 599: 53

Den totala statsskulden uppgick alltså till 19 173 373 984 kronor 98 öre mot 18 361 740 061 kronor 66 öre vid budgetårets ingång.

Räntorna å statsskulden uppgingo under budgetåret till:

1957/58		1958/59
337 122 908:—	Räntelöpande obligationslån..... kr.	393 894 066:—
54 120 150:—	Premieobligationslån	58 488 500:—
1 170 882:—	Sparobligationer	633 748:—
2 476 558:—	Marshall-lånet	2 382 023:—
11 082 730:—	Statsskuldförbindelser	24 791 060:—
40 496 149:—	Hos statsinstitutioner och fonder m. m..... »	39 657 490:—
518 947:—	Övertagna lån	441 992:—
162 658 257:—	Skattkammarväxlar	118 040 514:—
1 834 444:—	Kortfristig affärsbankskredit	1 260 097:—
404 544:—	Övrig statsskuld	404 544:—
611 885 569:—	Summa kr.	639 994 034:—

Beloppet motsvarar en medelränta å genomsnittsskulden om 3,41 %.*
Den effektiva medelräntefoten å den totala statsskulden utgjorde 3,64 %.

* Medelräntan påverkas i sänkande riktning därav att någon ränta ej betalats å de under senare delen av budgetåret upptagna lånen.

§ 3.

Revisorerna ha i sin berättelse angående statsverket, § 28, behandlat frågan om kostnaderna för riksdagstrycket, vartill revisorerna i förevarande sammanhang få hänvisa.

§ 4.

Ansvarsfrihet för fullmäktige

Till fullgörande av föreskriften i 24 § av gällande instruktion få revisorerna anmäla, att revisorerna för sin del tillstyrka, att ansvarsfrihet för riksgäldskontorets förvaltning under den tid revisionen omfattat beviljas fullmäktige.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret

yttrande över vissa av riksdagens
revisorer gjorda uttalanden

Till Riksdagen

Riksdagens revisorer har i sin berättelse om den år 1959 av dem verkställda granskningen av riksgäldskontoret under § 3 meddelat, att revisorerna i sin berättelse angående statsverket, § 28, behandlat frågan om kostnaderna för riksdagstrycket, vartill revisorerna hänvisat. Revisorernas framställning i ämnet utmynnar i vissa rekommendationer och förslag, som syftar till ett nedbringande av kostnaderna för riksdagstrycket.

Revisorerna erinrar bl. a. om de rekommendationer i fråga om recitkskrivningen inom utskotten, som på sin tid lämnades av en av fullmäktige tillsatt sakkunnigutredning angående rationalisering av riksdagstrycket (se bankoutskottets utl. nr 44/1947) och föreslår, att dessa rekommendationer mer allmänt än som hittills skett skall lända till efterrättelse vid utformningen av utskottens utlåtanden. Fullmäktige biträder detta förslag, som torde vara ägnat att icke obetydligt nedbringa kostnaderna för riksdagstrycket. I anslutning till vad revisorerna i övrigt i förevarande sammanhang anfört vill fullmäktige framhålla, att fullmäktige för sin del är beredda att, där så påkallas, lämna sin medverkan till varje åtgärd, som kan anses lämplig och ändamålsenlig för att minska dessa kostnader.

I detta sammanhang har fullmäktige funnit lämpligt att upptaga ett annat spörsmål, som berör riksdagstrycket och kostnaderna för detsamma, nämligen utgivningen av snabbprotokollen från riksdagens debatter. Dessa snabbprotokoll, här nedan benämnda Riksdagsdebatterna, började på försök utgivas vid 1952 års riksdag, sedan 1951 års riksdag på hemställen av sammansatt konstitutions- och bankoutskott i utlåtande nr 1 fattat beslut härom och uppdragit åt fullmäktige att ombesörja utgivningen av särskilda debattprotokoll. Utgivningen har sedermera fortsatt vid alla efterföljande riksdagar och sålunda nu blivit en mera permanent institution. Emellertid har det under den gångna tiden visat sig, att Riksdagsdebatterna icke tilldragit sig det intresse utanför riksdagen, som man från början säkerligen räknade med, och detta trots de åtgärder, som från fullmäktiges sida vidtagits för att bland allmänheten sprida kännedom om dessa debattprotokoll. Antalet prenumeranter på Riksdagsdebatterna är sålunda fortfarande jämförelsevis ringa (f. n. 408 för första kammarens och 704 för andra kammarens protokoll) och tenderar snarare att minska än tilltaga. Samtidigt har kostnaderna för Riksdagsdebatterna successivt stegrats och uppgår för närvarande till ca 136 000 kronor för år. Det synes under sådana omständigheter kunna

ifrågasättas, huruvida de fördelar man avsett att vinna med utgivningen av Riksdagsdebatterna motiverar de relativt höga kostnaderna för desamma. Om så icke skulle anses vara fallet, torde frågan om Riksdagsdebatternas fortsatta utgivning nu böra upptagas till omprövning. Självfallet bör härvid, därest Riksdagsdebatterna skulle befinnas böra upphöra, åtgärder vidtagas för att få fram riksdagsprotokollen väsentligt snabbare än vad som för närvarande är fallet. Målsättningen torde här böra vara, att ett protokoll av ordinär storlek (omfattande högst 10 ark) skall kunna föreligga färdigt på åttonde dagen efter plenum. En av fullmäktige föranstaltad preliminär undersökning har givit vid handen, att möjlighet torde finnas att, särskilt om protokollens stomme göres mindre omfattande än för närvarande, uppnå en sådan snabb utgivningstakt av kamrarnas protokoll inom en relativt måttlig kostnadsram. Merkostnaderna i jämförelse med den nuvarande ordningen för de definitiva protokollens tryckning beräknas sålunda komma att uppgå till allenast ca 46 000 kronor. Mot denna merkostnad bör ställas den kostnadsbesparing, som skulle uppstå genom nedläggningen av Riksdagsdebatterna, ca 136 000 kronor. En nettobesparing av omkring 90 000 kronor skulle sålunda kunna vinnas genom de nu ifrågasatta åtgärderna.

Fullmäktige är för sin del beredda att, därest riksdagen så skulle finna lämpligt, verkställa den ytterligare utredning av frågan, som kan finnas erforderlig för genomförandet av den ovan berörda omläggningen, innan slutlig ställning tages i ärendet.

Stockholm den 8 januari 1960

AXEL STRAND

ERIK HAGBERG

WALD. SVENSSON

ANDERS PETTERSSON

BIRGER ANDERSSON

SVEN HEDQVIST

STEN WIDLUND

Riksgäldsdirektör

Torsten Bjerlöv